

Indførelse af indeksslån til finansiering af landbruget vil sikre en langt jævnere fordeling af landbrugernes livsindkomst end det nuværende finansieringssystem. Da formålet med indekseringen er at sikre, at fonden fortsat kan yde lån til køb af ejendom og til driftsudvidelse, bør indekset følge prisudviklingen for landbrugsejendomme, nybyggeri, inventar og besætning i et forhold, der er bestemt af landbrugets investeringsbehov. For at sikre, at landbrugernes gældsforpligtelser ikke vokser for stærkt, bør indekset dog vælges 2 pct. under dette mål for inflationen. De 5 pct. rente og de 3 pct. afdrag vil kun det første år blive beregnet af samme beløb, idet renten vil blive beregnet af restgælden, mens afdraget beregnes af den oprindelige hovekost, indeksreguleret. Lånet betales altså ud i løbet af 33 1/3 år. Når fonden er opbygget, bør renten være konjunkturbestemt, men i opbygningsperioden er det nødvendigt at fastholde en rente på 5 pct.

Ad 3

Landbrugskrisen er nu så dyb, at mange landbrugere vil bukke under, før fondens virkninger kan slå igennem. På den baggrund er der et akut behov for, at fonden umiddelbart redder så mange landbrugere som muligt ved at købe ejendomme og – i den udstrækning bestyrelsen skønner, at fallitten ikke skyldes den enkelte udygtighed, men konjunkturerne – lader de hidtidige ejere fortsætte som forpagtere. Det vil næppe være hensigtsmæssigt, at fonden selv byder med ved tvangsauktioner, da det kan påvirke priserne. I stedet bør fonden enten søge en akkord med kreditorerne før tvangsauktionen eller – hvor det ikke er muligt – udnytte sin forkøbsret efter tvangsauktionen, hvis fonden finder prisen rimelig.

Ad 4

Der er ligeledes et akut behov for at give de landbrugere, der er ude i en overlevelseskrise, en mulighed for at klare skærene ved en overgang til en form for spekulationsfrit landbrug. Ved andelsforeninger forstås her en forening af landmænd, hvor foreningen ejer brugene, som de enkelte landbrugere så forpagter af foreningen. Andelsbrug er en driftsform, der typisk kun vil omfatte et enkelt større brug, hvor andelshaverne udfører arbejdet i fællesskab. Produktionskollektiver er brug med en mere vidtgående form for fællesskab og vil ofte omfatte flere produktioner end landbrugsproduktion. Kombinationen af frihed for visse skatter, statstilskud og refinansiering med lavtforrentede

indeksslån kan give mulighed for ikke alene overlevelse, men også for en rimelig indtjening ved overgang til en form for andelsdrift. Prisen er, at de pågældende må fraskrive sig den personlige ejendomsret til senere værdistigninger.

Ad 5

Der vil fortsat være brug for eksperimenter med nye drifts- og ejendomsformer. Fondens kan yde en konstruktiv indsats ved at lette sådanne eksperimenter. Endvidere vil det på længere sigt være en af fondens hovedopgaver at sikre et økologisk rigtigt landbrug, og fonden må derfor have mulighed for at differentiere lånevilkårene efter produktionsarten. I første omgang må disse perspektiver i nogen grad vige for den umiddelbare opgave – at sikre landbrugets overlevelse som erhverv – men perspektivet må være der allerede fra fondens start, og det foreslås derfor, at der ydes et særligt statstilskud, der er øremærket til det formål at støtte økologisk rigtige produktioner.

Ad 6

Fonden må i første omgang skaffe sine midler ved udstedelse af obligationer. Det er ikke hensigtsmæssigt at lade fonden udstede indeksobligationer, da der derved opstår en række skattemæssige problemer. Da fonden således låner penge på sædvanlige vilkår og låner dem videre på indeksvilkår, vil fonden i begyndelsen skulle betale væsentligt større renter og afdrag, end den får ind, og den vil være nødt til at dække mankoen ved ekstralånoptagning. Fondens vil derfor være insolvent de første år. Det vil senere vende på grund af indekseringen af dens udestående fordringer og på grund af dens egne indtægter, men indtil da må staten stille garanti for sikkerheden af de udstedte obligationer.

For at fonden på længere sigt kan blive selvfinansierende, er det nødvendigt, at den har egne indtægter. Forslagsstillerne peger her på tre kilder:

- Provenuet af beskatning af værdistigningerne i landbruget. Det er rimeligt og nødvendigt, at disse værdistigninger beskattes, men det er også rimeligt, at provenuet heraf vender tilbage til landbruget.
- Provenuet af statsgrundskylden. Som tidligere nævnt bør det etablerede landbrug yde sit bidrag til løsning af landbrugskrisen, og særskatten kan umiddelbart udgøre dette bidrag. Særskatten er imidlertid ikke en heldig form for beskatning, idet den også hviler på de landbrugere, der ikke har nogen indkomst at betale den med. Den foreslås derfor afløst af en anden